

Tar Sándor

ASSZONYOK FEKETÉBEN

A nő hangja úgy kongott abban a süket és kietlen térben, mintha egy nagy, rozsdás üstbe beszélt volna, repedt harang kelyhébe, nagy szünetekkel, nem volt normális, amit ilyenkor mondott, és hangosan, mintha színpadon vagy szószéken állna, a férfi sokszor gyűlölte ezeket a perceket, soha nem volt még színházban, másfelől viszont kellett valami, valaki, akkor is, ha érthetetlen és bolond. A nő centiméterekre feküdt tőle, vele együtt inkább, és lefekvés után, ha még magánál volt, mindig eljászott valamit, azon a rekedt, eszelős, mély hangján, amit nem lehetett mindig követni. Ő nem is akarta.

Fiatal korodban meghaltál volna értem. Úgy mondtad.

Meg is.

Tényleg?

Hát hogyne. Ha te mondd.

De szép lett volna!

Normális vagy? Miért nem te?

De akkor meghaltam volna én is!

Abban a korban az ember még nem tudja, mi a halál.

És most? Ebben a korban?

Most már tudja.

És?

Mit és?

Most is meghalnál értem?

Eszem ágában sincs. Most már magunktól is meghalunk.

Tulajdonképpen nem is bánám. Elegem van már mindenből. Te, Pista! Hogy hívnak engem?

Jutka!

Még jó, hogy a nevemre egyáltalán emlékszel.

Mit akarsz ezzel mondani?

Semmit. Részeg vagy.

Te is. Én vettelek észre, nem igaz? A levesosztásnál.

Mert bundám van, igaz, nagy, nehéz férfibunda, de meleg. Rád pont jó lenne, ha meghalnék.

Persze hogy a kabátodat láttam meg először, és csak utána, hogy te is benne vagy. Na, mondtam magamban, inkább egy ilyen nővel bújnék össze ezeken a hideg napokon, hogy melegítsük egymást, abban a kabátban, mint egy másik szerencsétlennel.

Ennyi, csak?

Ennyi. De nem tudom biztosan, lehet, vártam még valamit tőled.

Mit?

Azt nem, hogy ennyit nyavalyogsz, fantaziálsz.

Akkor mit? A kabátomat?

Kiment a fejemből. Hagyjuk abba. Aludjunk.

Büdös van itt.

Ki lehet bírni.

Azt mondják, a benzintől kihullik az ember foga.

Hát, nem tudom. Hány fogad van?

A fene tudja.

Számold meg a nyelveddel.

Aha... nyolc.

Akkor mit akarsz?

Ez a kenőanyagraktár a gyár hátsó, elhanyagolt, nyáron gázos udvarrészen, a vadnővénytől már-már láthatatlan ajtaja mögött volt, Erőspista, ahogyan a sorstársai szólitották az indulatos és nagy erejű férfit az üveges fűszerpaprika neve nyomán, szinte véletlenül akadt rá, azt a semmi kis dróthálót kellett kibontani, az ajtó kifeszítése sem volt nagy művelet, és mit ád Isten, egy valóságos paradicsom. A széles polcok, mint megannyi emeletes ágy a magafajtnak, azt pedig tudta, hogy az ilyen helyeken, ahol abban a rengeteg hordóban üzemanyag van, soha nem fagy meg a levegő. És ő sem. Ebben ugyan tévedett, később megtapasztalta, hogy bizony itt is ki lehet húlni, miközben a kenőanyagok és a gázolaj nem, mégis jobb volt, mint az utcán vagy a hajléktalanszálló mostoha, zsarnoki rendjében, ahol mindenki lop, csal és hazudik, reggel, mikorra már végre átmelegednél, mehetsz vissza az utcára. A terepet estéenként foglalta el, mikor már nem kellett tartani a sofőröktől, üzemanyag-vételezőktől, nyugalom volt, ha pedig valaki mégis be akart volna menni a csarnokba, Pista bizonyára leüti, vagy belefojtja a közeli méregraktár derítomedencéjébe, ami bezzeg soha nem fagyott be, és nem törődik vele, mi lesz utána. Ez egy másik világ. Jutkát nem volt nehéz becserkészni, részeg volt, és nem sokkal azelőtt számolták fel a búvóhelyét a Nagyerdőn, Pistának pedig szüksége volt melegedőtársra, aki mellette van, mikor nagy a baj, betegség, razzia, eltakarítás, és a hideg. Ráadásul a nőnek bundája volt, és azt állította, valaha szerelmesek voltak.

Te meg vagy szédülve. Mi? Ketten?

Hát persze. Nem emlékszel?

Én már semmire sem emlékszem. De mintha rémlene valami.

Szemét vagy. A technikumba jártál, tornáztál. Neked volt a legjobb tested, a virágkarneválon is ott feszítetted magad a Biogal kocsján.

Én?

Igen.

Soha nem jártam technikumba.

Hát hová?

Sehová. Géplakatosként szabadultam volna, de nem jártam végig.

Ez nem igaz.

De.

Te voltál a legszebb diák Debrecenben, mindenki azt mondta.

Ki az a mindenki?

Még az újságban is benne volt a képed. Velem. Engem öleltél át azon a fényképen, akkor ismerkedtünk össze, a fotós azt mondta, keressél magad mellé valakit a lányok közül, és te engem választottál.

Téged?

Engem. Tudod, az a baj, hogy sokat iszol, amitől lassan elborul az eszed, és nem emlékszel semmire.

Lehet. A te eszed sincs teljesen rendben, ital nélkül sem, csak nem veszed észre. Azért csak monddjad, ne törődj vele, hogy nem érdekel. Volt folytatása is?

Minek?

Annak az ölelésnek, amit szerinted csak a fotós kedvéért csináltam.

Én úgy gondolom, nem csak a fotós kedvéért. Mert utána...

Na, mi volt utána?

Jutka sóhajtott, nem lehetett tudni, hogy a nosztalgia boldogsága vagy az emlékek másféle terhe alatt, és lassan beburkolózott a vastag, kék vasutasbunda oltalmába, mára elég. Erőspistának nem. Volt ereje kinyitni azt a bűzlő ruhadarabot, hogy közelebb kerüljön a nőhöz, akit nagyjából vele egykorúnak, olyan jó negyvenesnek gondolt, és persze a meleghez.

Mondjad már!

Majd! Most aludnék, menj arrébb.

Nem megyek, fázom.

Reggel korán kell ébredni, hatkor már él a gyár, jöhetnek bármikor, addigra el kell tűnni, nyomokat eltakarítani, aztán következik a melegedők, levesosztóhelyek, csikkek, maradékok, amiket a kukázók martalóc hada meghagy, féldecik, decik, gyümölcsborok, napközben az ember nem beszél, azon igyekszik inkább, hogy életben maradjon. Jutkát újabban egy zöld kabátos alak környékezi, a nő fonnyadt arcával is vonzó jelenség ebben a társaságban, csak a bundájáért egy vagyont kaphat, aki szert tesz rá, csakhogy Erőspista résen van, az a bunda már az övé, egyelőre a nővel együtt, de ezen majd lehet segíteni. A zöld kabátossal kemény szavakkal közli, hogy a nő a felesége, majd kézzel kiveszi a kolbászt a férfi leveséből. Ezt azért elfogadjuk, mondja az illető képebe pofátlanul, és akkor még örülj, hogy ennyivel megúsztad! Jutka közben csapong, viháncol, üvegből itatják, hamarosan tele van a keze, szatyra élelemmel, amit nem a járókelők, hanem a többi szerencsétlen nyom a markába, akkor Erőspista azt mondja, elég. Elég lesz mára. A húszemeletes toronyház huzatos lábánál esznek egy padon, összebújva, mert hideg van, Erőspista darabonként veszi el a nőtől az enivalót, erőszakkal is, Jutka evés közben harcolna, védené a sajátját, de reménytelen, később a férfi cigarettára gyújt, most már emlékszem, mondja.

Mire?

Egyszer itt ültünk, csókolóztunk, martuk egymást, mint ló a tököt.

Na, itt biztosan nem. Akkor ez a ház még nem volt meg.

Akkor is. Ülhattünk itt a földön is vagy a betonon.

Görény vagy. Hazudsz is. Csak a bundám kellene. Meg az élelem.

Hát persze. Mire gondoltál?

Megettél tőlem mindent.

Egy kis piát szerezhetnél még, eredj!

Hülye.

Én adok neked szállást, védelmet!

Utállak.

Így is jó. De azért hozzál.

Honnan?

A zöld kabátos majd ad.

A raktárban meg kell becsülni a csendet, félóránként személy- és tehervonatok húznak el robajló zajjal a szinte csak méterekre lévő sineken, de ki lehet bírni. Igaz, a vasvázas polcok ilyenkor megremegnek, és sokáig zeng bennük a külső zaj, de ha két ember együtt alszik egy ilyen vékony deszkán, az maga a boldogság, Jutka bundája

terjedelmes, némi vonakodás után Pistát is, mint egy embriót, be tudja fogadni. Erős-pista ilyenkor már többnyire részeg vagy még részegebb. De mikor nincs meg a kellő kábulat, nem tud elaludni. Nyüzsög, fészeng, nem tud mit kezdeni magával, félálomban is túrná ki a nőt a bundából. Így aztán Jutka sem alszik, vár, résen van, mit akar a férfi, de az csak szuszog, vergődik. Mi bajod, kérdezi később a nőt.

Menj arrébb, nyomsz.

És ha nem nyomlak, jobb?

Jobb.

És valamikor?

Nem bántam, ha nyomsz, mikor még az a szép tornászfiú voltál.

Na látod. Te meg egy beleváló csaj, akit öröm volt nyomni.

Emlékszel most már?

Hát persze.

Akkor mondjad!

Volt az a fényképész, aki azt mondta, ne legyek egyedül a képen, válasszak magam mellé egy kis ribancot, úgy lesz az igazi, úgy lesz szép, fiatalos. Te meg épp ott voltál.

Aztán?

Aztán elmentünk valahová dugni.

Nem, nem. Még ott az öltözőben megcsókoltál.

Milyen öltözőben?

Hát ahol a sportolók öltöznek-vetkőznek...

Igen? Szerintem nem ott.

De.

Úgy emlékszem, már a fotózásnál, ott, mindenki előtt lesmároltalak.

Ott is. De az öltözőben volt az igazi.

Oda te be sem mehettél!

Dehogynem. Te loptál be. Nem volt már ott senki, csak mi ketten, meg a sok fűrdőző fiú meztelen testének hátrahagyott illata.

Igen, most már emlékszem. Hadd menjek közelebb, fázom.

Pista ugyan semmire sem emlékezett, amiről Jutka beszélt, de hideg volt és nyomorúság. Akkor hát legyen. Ez a nő minden bizonnyal beteg, köhög, krákog, zsinórban szívja a feketepiaci cigarettákat, olykor elájul, és most amiről mesél, az egy mozi vagy valami szédült álom, valahogy mégis jó vele beszélni, valakivel néha beszélni kell. Most elcsendesült, a férfi már azt hitte, alszik, mikor folytatta.

Azt mondtad, most kettesben vagyunk, akár sikoltozhatok is, nem fogja meghaladni senki, tehát ne sikoltozzak, úgymint megteszed velem, amit akarsz.

Ezt mondtam?

Ezt.

Pistának ez sem jutott volna soha az eszébe, életében nem erőszakolt még meg senkit, de lehet, hogy rosszul emlékszik.

Ez hol volt?

Enikőék lakásán. Azt hazudtad, hogy házibulira megyünk, pedig csak a kulcsot kérted el, nem volt otthon senki.

Enikőék lakásán?

Az a Black Sabbath-szám ment a magnón állandóan, hogy asszonyok feketében.

És aztán?

Aztán megtörtént a dolog. Gyönyörű volt. Megmutattad nekem, milyen is egy fiú a valóságban, egy kicsit be is vadultál, erőszakos lettél, a számnál kezdted, és pofon vágta, mert azt nem akartam, féltem tőle, pedig jó volt, csodálatos, arcommal abban a meleg fészében, amit mindig eltakartok, nagy, felizgult dolgokat később a melleim közé húztad, löktél, nyomtál, szorítottál, szuszogtál, rángattál, majd minden a helyére került, én pedig azt mondtam, ilyen boldogság nincs is a világon, mindjárt fel fogok ébredni abban a lakásban. Min nevensz?

Hogy dinnye vagy. Te ezt olvastad valahol. Ilyet csak egy teljesen bezsongott, kiéhezett nő tud kitalálni. Vagy valami pornófilmben láttad.

Lehet. Van egy anyajegy a köldököd alatt.

A férfi az utóbbi tíz-tizenöt évben nemigen vizsgálta, miféle folt van a hasán vagy bárhol a testén, most megnézhetné volna, de itt a vetkőzés kissé körülményes, és nem tudta, miért, de attól is tartott, hogy nem talál ott semmit. Most már megint rémlik valami, mondta, mint akinek tényleg rémlik, és ügyesen befészkelte magát a kabátba, még a lábujjadat is nyaltam. Meg mindenütt.

Az nem ott volt, hanem nálunk.

Aha.

Mikor elájultam.

Berúgtál.

Akkor még nem. Nem kellett. Hanem az örömtől. Amit ott veled átéltem.

Nahát. Mostanában is az örömtől szoktál elszedülni?

Igen. Ha rágondolok arra a szoba-konyhás lakásra...

Most is rágondoltál, és mégsem... Miféle szoba-konyhásra? Azt mondtad, a belvárosban laktál az ügyvéd apáddal!

Az is csak egy szoba-konyha volt.

Hazudsz megint. Képzelsz.

Hát persze.

És miért?

Ha nem tudod, aludjunk inkább.

Tudni akarom!

Próbáld meg.

Erőspista akkor már tudta a többiektől, hogy Jutka valóban egy ügyvéd lánya, de teljesen dilis, és tulajdonképpen tanárnő, akit egy romaiskolából tanácsoltak el azzal, hogy veri a cigányokat. Később színházban játszott, de onnan is kirúgták.

Nem vertem senkit.

Hát mit csináltál velük?

Jutka nagyot sóhajtott, mélyeket lélegzett, a férfi már attól tartott, elájul.

Volt egy fényes szemű fiú, akit jobban szerettem, mint a többit. Ez volt a bűnöm.

Hány éves volt?

Tizenhat. Mindig bukott.

Nem lehet, hogy ő volt az, aki...?

De.

Igen?! Aki a szádat, a melleidet...?

Igen.

Enikőéknél...

Meg nálunk is.

Akkor én mi voltam?

Káprázat.

Nem volt ez nagy baj, ebben a társaságban sok zavart elméjű is megfordul, és Pista számára a bunda fontosabb volt mindennél. Ez a bomlott agyú tyúk is csak addig volt elviselhető, míg hozta az ételmezt, italt, és persze a bundája. Csak nehogy elmenjen orvoshoz, mert akkor mindennek lőttek. Pista biztos volt benne, hogy ők az életben nem találkoztak, mégis érdekes volt, amiket a nő mesélt, ahogyan emlékezett. A férfi néha már elhitte, és ha eleget ivott, azt mondta magában, jól van, játsszunk. Telt vele az idő.

Azt mondd, ott voltál, mikor bajnokságot nyertem. Én már nem tudom, milyen dressz volt rajtam, te emlékszel?

Persze, piros Adidas.

Eredj már, azokban az években Adidas még nem létezett nálunk.

Akkor is. Hát nem érted? Az van, amit elképzelsz magának az ember.

Hát lehet. Azért beszélj csak nyugodtan, ne törődj vele, hogy nem figyelek.

A levesosztásnál némi vita után mindig előreengedték a többiek, kért, követelt, hisztizett, néha meg is ütötték, Pista valahol hátul figyelt, nehogy baja essék ennek az eszemmentnek, egy-két pofon miatt azonban nem avatkozott közbe, hadd szokja a nő. Jutka két adagot kért mindig, a férjemnek is, rebegette halkán, ami jó volt, mert közben Pista is megkapta a maga adagját, és ez háromszoros étkezést is biztosított, amiből Erőspista legalább két adagot azonnal befalt. Később még összeszedtek itt-ott, amit tudtak, most némi pénzre is szert tettek valami gyűjtés vagy alapítvány kegyéből, amit rögtön borra, pálinkára, sörre cseréltek, este pedig a raktárban nagy lakmározás kezdődött. Be is rúgtak, megborotválkozhatnak, mondta Jutka váratlanul, igen, hagyta jóvá Pista, de nem ártana egy fürdés neked sem, olyan büdös vagy, mint a görény.

Nekem már betegszagom van. Halottszagom.

Ez megint egy nagy hülyeség, ha megfürödnél, semmi szagod nem lenne. Beleizzadtál a bundába. Néha levehetnéd magadról, hogy egy kicsit kiszellőzzön.

Ellopnák. És hol a francban fürödjek?

Itt van az ülepitőmedence, nincs nagyon hideg, máma olvadt.

Nem.

De. Meleg a víz.

Na, jó, de csak akkor, ha te is fürdesz. Nem hagyom itt veled a kabátot.

Helyes. Legfeljebb megfagyunk.

Nem vetkőztek meztelenre, Jutka is hagyott magán valamit, a férfi is, úgy lopakodtak ki a medencéhez. A víz nem volt mérgező, a galvanizálásból kikerült nikkellel, krómmal a medence aljára ült, a savak, lúgok erősen hígítva folytak bele, a munkások is ebben mostak kezet, arcot nyáridőben, ha nem látták, fürödtek is. Most tél volt. Ne kavard fel nagyon, mondta Pista Jutkának, dideregtek, ölében tartva úsztatta a nőt a még langyos lében, súrolta a testét egy ronggyal, Jutka néha felszisszent, horkantott, menjünk innen, mondta nemsokára, fázom. Én is, mondta Pista, de most már mondd el, hogy volt ez az egész. Micsoda? Hát veled meg velem. Nem mondom, csak ha kimegyünk innen, mondta a nő, ugye, most bele akarsz fojtani? Olykor köpött egyet, kékes volt a víz abban a gyér, udvari világításban. Miért érdekel most annyira, kérdezte aztán, pont itt, ebben a trutymóban? Mert, gondolom, a víztől megjött az eszed, és nem beszélsz összevissza.

Te már nem vagy az a tornászfiú, aki voltál, te már nem vagy senki.

De nem is voltam soha! És te sem vagy már tanárnő a cigányiskolában. Ugye, mi soha nem találkoztunk? Ugye, csak mese az egész? A tornászfiú meg a cigánykamasz is?

Az hát. De mért baj ez? Mi van még nekünk ezenkívül?

Hát neked nem sok. Meg nekem se. Na, gyere, kiviszlek innen. Úgy látom, rajtad a víz sem segít.

A raktárban gyorsan lehúzták magukról a vizes göncöket, a férfi végigdörzsölte Jutka testét egy másik ronggyal, majd a magáét is, az átázott ruhaneműket gondosan kicsavarta, kiteregette, majd úgy pucéron gyorsan bebújt ő is a bundába a nő mellé. Jutka sokáig vacogott az éjszakai fürdözéstől, Pista bort töltött a szájába, majd ivott ő is, nem fázott már, reggelre pedig lesz egypár tiszta fehérneműjük, amit felvehetnek. A nő rázkódott egy kicsit, Pista azt hitte, még mindig fázik, csak később vette észre, hogy sír. Most mi van, kérdezte tőle. Semmi, mondta a nő, és sóhajtott.

Egész életemben egy igazi, nagy szerelemre vágytam, amit soha nem kaptam meg. Azért vagyok itt.

Te egy igazi, nagy dugásra vágytál, szerelemről még soha nem mondtál egy szót sem.

Dehogynem. Csak nem vetted észre.

És én? Én miért vagyok itt? Mit gondolsz?

Azt te tudod. Vagy te sem. Soha nem mondasz magadról semmit.

Nem is fogok.

Lehet, hogy magad sem tudod, ki vagy.

De, azt tudom.

És hogy ki voltál, azt tudod?

Az meg nem érdekel.

Azt mondják, katonatiszt voltál.

Hagyd abba.

Lehet, hogy engem kerestél.

Na, téged aztán nem.

De azért elvagyunk itt, nem? És nappal is. Egymással.

Téged nem is Jutkának hívnak.

Nem hát.

Én szólítottalak így először.

Mit akarsz?

Semmit.

Te még soha nem gondoltál arra, hogy én egy nő vagyok?

De. Érzem. Jó nagy melled van.

Na, ne hülyülj, ezt ne csináld!

Miért ne?

Nincs már tejem. Már az is kéne?

Nem azért, csak úgy.

Akkor jó. Egy éve, két éve még volt.

Ha lecsukod a szemed, elhiszed, hogy én vagyok a tornászfiú? Vagy az a fényes szemű tanítványod?

Nem kell lecsuknom, nyitott szemmel is mindig őket látom. Csak álmodni nem álmodom róluk soha.

Hogy álmodnál róluk, mikor nincsenek?

Azért jó lenne. Legalább egyszer.

Akkor most hiába fogsz sikoltozni, védekezni, nem hallja senki, én pedig úgymegteszem veled, amit akarok.

Te?

Én. Szétkúrlak, te meg majd énekelsz közben. Amit akkor énekelt az a zenekar.
Asszonyok feketében...

Az az... na, engedj!

Ne!, most ne, én nem akarom!

Énekelj!

Nem tudok!

Hogy is mondtad? Először a szád, aztán a melled, utána pedig minden a helyére kerül.

Ne...! Menj innen! Öltözzünk fel, hol a ruhám? Nem volt igaz az egész, én csak kitaláltam!

De akkor ki volt?

Az apám.

Hazudsz most is. Mindig hazudsz. Mire jó ez?

Semmi.

Apádra nem hasonlítok véletlenül? Akkor akarnád?

Egy kicsit. De akkor sem. Mit röhögsz?

Te dinka, nyomorult bestia, én bezzeg akarnám!

He?

Ha tudnám.

Istenem! Mennyivel jobb így. Úgy megijesztettél! Aludjunk inkább, és álmodjunk azzal, akivel jólesik, akivel akarunk.

Az lesz. Csak hadd röhögjem ki magam rendesen. Holnap pedig húzzál el messzire, ne is lássalak.

Petri György

SZERETNÉM TUDNI

Szeretném tudni, miért vagyok itten,
ahol már semmi szükség nincs reám.
Fetrengék kukacként a porban itt lenni,
nincsen se jövőm, se tavaszom, se hazám.
Nagyon hiányoznak az *univerzálék*,
ha lennének még, talán talpra állnék.
Én vagyok bűnös, én tettem sokat,
hogy elpusztítsam mennyországomat,
mert önhitt voltam nagyon, én, a bamba,
azt hittem, vehetek mindent magamra
(vagy hittem inkább, robbanok, mint a bomba?).
Nem tudom, nem tudom... Tiszta ész?
Kikezdi a valóságot, mint a penész:
nos, ennyire vitte a tiszta ész.
S hogy undorodva magunkkal beteltünk:
testi létünknek vége, fölötte lebeg lelkünk.